

Άρθρο για Παιδεία

Γιατί το ΠΑΣΟΚ (φάνηκε να) απουσιάζει από τον διάλογο για την Παιδεία; (Another brick in the Wall)

Φυσικά και το ΠΑΣΟΚ δεν απουσίασε από τον διάλογο για την εκπαίδευση.

Φυσικά και το ΠΑΣΟΚ δεν απουσίασε από τους αγώνες της Νεολαίας.

Φυσικά και το ΠΑΣΟΚ δεν απουσίασε από τους αγώνες στο Κοινοβούλιο

Αυτό που απουσίασε από τα τηλεοπτικά παράθυρα του τελευταίου διαστήματος ήταν ο ίδιος ο διάλογος και η διάθεση για σύνθεση.

Σε μια περίοδο που κυριαρχούν «τα άκρα», η «μεσαία» νηφάλια πρόταση δεν μπορεί εκ των πραγμάτων, με όποιες δυνάμεις και αν υποστηριζόταν, να απασχολήσει την λαίμαργη (για αίμα και δάκρυα κλπ εκκρίματα) τηλεοπτική και άλλη δημοσιότητα (4). Ούτε και μπορεί, δικαιολογημένα ίσως, να απασχολήσει τους καταληψίες, τους ολοφυρόμενους και τις ολοφυρόμενες γαρυφαλλίες στα παράθυρα και όλους αυτούς οι οποίοι «συμπάσχουν» με τα σημερινά δράματα της Παιδείας.

Το πρόβλημα της Παιδείας δεν είναι το Άρθρο 16. Το πρόβλημα της Παιδείας δεν είναι οι διατάξεις για το Άσυλο (1) . Πρόβλημα της Παιδείας είναι η χρηματοδότηση. Αλλά ποια χρηματοδότηση και για ποιο σκοπό , και με ποιόν έλεγχο αποτελεσματικότητας; Καμία Κυβέρνηση δεν μπορεί, πολύ περισσότερο όταν αυτή είναι σοσιαλδημοκρατική και σέβεται το δημόσιο χρήμα και θέλει «να πιάνουν τόπο τα λεφτά του λαού» (value for money βαρβαριστί), να ρίχνει πόρους σε ένα σύστημα στο οποίο δεν υπάρχει καμία αξιολόγηση και καμία «ανταποδοτικότητα» και επιβράβευση της προσπάθειας για βελτίωση.

Γιατί στον χώρο της Παιδείας ευδοκιμούν κάποια «γκρουπούσκουλα», που στις γενικές εκλογές «δεν βρίσκουν την ψήφο τους»:

Γιατί στην Παιδεία υπάρχουν σαν εύκολη λεία οι παιδικές ψυχές, η αγωνία των γονιών, που έχουν πια ξεφύγει τελείως από τον δυτικό ορθολογισμό, εφόσον τους τα δείχνουν όλα μαύρα και επικίνδυνα και υπάρχει και η ατιμωρησία. Υπάρχει χαλαρότητα για τις εργασιακές σχέσεις με την δικαιολογία ότι η Παιδεία δεν είναι εργοστάσιο. Μα ήδη την έχετε κάνει εργοστάσιο λουκάνικων. (Pink Floyd – The Wall – videoclip) . Απεργία κάνετε; Εμείς θα σας αναπληρώσουμε το εισόδημα με επιπλέον διδακτικές ώρες. Δεν απεργούν οι διδάσκοντες όταν υπάρχει κατάληψη. Και όταν δεν υπήρχε κατάληψη απεργούσαν οι διδάσκοντες με «βάρδιες ειδικοτήτων». Πολύ σίγουρο δεν ακούγεται, συμπολίτες φορολογούμενοι, για αγωνιστές «που τα δίνουν όλα»; Αυτά και άλλα πολλά, όταν σκόπιμα υπερτονίζονται από την πλευρά της

Κυβέρνησης, δίνουν το άλλοθι σε κάποιους να ισχυρίζονται ότι είναι ανύπαρκτα φαινόμενα (2). Από την άλλη πλευρά, όσο πιο «ακραία και φαντεζί» είναι μια «ιδεολογία», τόσο πιο μεγάλη είναι η αναντιστοιχία απήχησης της εντός και εκτός Παιδείας. Ίσως αυτό να είναι και κάποιο δείγμα φρεσκάδας της νιότης. Ίσως όμως να μην είναι και έτσι. Μεγάλη συζήτηση. Ο Βίλλυ Μπράντ έλεγε ότι οι καλύτεροι σοσιαλδημοκράτες είναι αυτοί που στα νιάτα τους ήταν αριστεριστές. Εγώ δεν συμφωνώ, αλλά δεν μου πέφτει λόγος. Η Ευρώπη πάντως αλλά και ο κόσμος δεν προχώρησαν από την δράση των αριστεριστών, αλλά από την δουλειά των σοσιαλδημοκρατών.

Το ΠΑΣΟΚ με τις τεκμηριωμένες, όχι βέβαια πλήρεις, προτάσεις που έχει κάνει για την Παιδεία προσέφερε μια βάση διαλόγου. Ωστόσο όμως αυτός ο διάλογος δεν μπορεί να γίνει τώρα. Τώρα επικρατούν άλλοι συσχετισμοί και άλλες σκοπιμότητες. Η συμπαθής κα Γιαννάκου «ατύχησε», ακόμη και αν είχε τις καλύτερες των προθέσεων. Δεν μπορεί η υπουργός, με τον κομματικό και ιδεολογικό μηχανισμό που κουβαλάει μαζί της, να προχωρήσει σε οποιονδήποτε διάλογο. Το αν θέλει είναι άλλη ιστορία. Όταν όμως δεν θέλει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, τα σκυλιά δεμένα. Πάντα βλέπετε υπάρχουν τα βαρίδια του παρελθόντος, σε όλους τους χώρους. Το «παρελθόν φυγείν αδύνατον». Εδώ φαίνεται ότι δεν είναι όλοι ίδιοι, παρά την «σοσιαλδημοκρατική σύγκλιση στο κέντρο», και ότι η πολιτική ιστορία των ευρύτερων παρατάξεων δεν μπορεί να σβηστεί επειδή έτσι το θέλουν κάποιοι Φουκουγιάμα κλπ

Από την άλλη πλευρά, όλοι όσοι αντιδρούν σε οποιαδήποτε αλλαγή μέσα στα Πανεπιστήμια, πρέπει να χωριστούν σε κάποιες κατηγορίες. Μόνο έτσι θα μπορούσε κανείς να καταλάβει και να αναλύσει δημιουργικά τις διάφορες δυνάμεις που προσπαθούν να φτιάξουν ένα συνιστάμενο τελικό διάνυσμα.

Η πρώτη κατηγορία είναι όσων είναι μέσα στα Πανεπιστήμια (διοικητικό προσωπικό που κάπως διορίστηκε, μέλη ΔΕΠ, συνδικαλιστές φοιτητικών παρατάξεων, υποψήφιους διδάκτορες, υποψηφίους Πρυτάνεις, καθηγητές αποκλειστικής και καθηγητές μερικής απασχόλησης και πιθανά τους απλούς φοιτητές που θέλουν να σπουδάσουν) και η δεύτερη κατηγορία είναι όσων είναι έξω από τα Πανεπιστήμια (κόμματα, ΜΜΕ, συνδικαλιστικό κίνημα κλπ). Και η τρίτη κατηγορία είναι αυτή των γονιών, αυτών δηλαδή που πληρώνουν, όχι μόνο με χρήμα, την κατ' όνομα δωρεάν Παιδεία, αυτών που θέλουν τα βλαστάρια τους ή να «βρουν δουλειά» ή να μορφωθούν; Εδώ είναι το ερώτημα. Και τι το θέλουν το πτυχίο (όσοι ενδιαφέρονται μόνο για την «δουλειά») αφού οι ίδιο διδάσκουν τους νεαρούς ότι μεγαλύτερη σημασία έχει το «μέσον» και η «γνωριμία»; Κακή ερώτηση; Ίσως να είναι και έτσι.

Ένα σύστημα Πανεπιστημιακής Παιδείας, δεν μπορεί να είναι άμεσα εξαρτημένο ούτε άμεσα συνδεδεμένο με την αγορά εργασίας. Αυτό δεν συνέβαινε ούτε στην Σοβιετική Ένωση. Τα Πανεπιστήμια βεβαίως πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψη τους την αγορά εργασίας, και η Κυβέρνηση να συνεργάζεται συμβουλευτικά για την

κατανομή και τον αριθμό των θέσεων, αλλά η αντιστοιχία δεν μπορεί να είναι ένα προς ένα. Πουθενά δεν υπάρχει αυτό. Υπάρχουν από την άλλη πλευρά, ιδίως τα πεδία ανθρωπιστικών σπουδών Κοινωνιολογία, Γλώσσες κλπ που αποτελούν «βασική» μόρφωση και δεν είναι αναγκαστικά φτιαγμένα να αντιστοιχούν σε κάποιο επάγγελμα. Η ελληνική κοινωνία πρέπει να αποφασίσει κάποια στιγμή τι θέλει από την Ανώτατη Παιδεία. Θέλει ανθρώπους μορφωμένους και υπεύθυνους πολίτες ή θέλει μόνο επαγγελματίες; Γίνονται και τα δύο μαζί, αλλά «θέλει δουλειά πολλή...». Γιατί τόσο πολλοί θέλουν να πάνε στα Πανεπιστήμια; Για να το «κρεμάσουν στον τοίχο»; Γιατί υπάρχει έλλειψη μεσαίου και κατώτερου (απαίσιες λέξεις όντως) στελεχιακού δυναμικού στις επιχειρήσεις και υπάρχουν φαινόμενα ελεφάντων με ξύλινα πόδια (υπερπληθώρα απογοητευμένων και ετεροαπασχολουμένων «επιστημόνων»); Γιατί άραγε; Και ένα συγκεκριμένο ερώτημα για όσους έμαθαν να χτίζουν τούβλα (bricks in the Wall) έξω από γραφεία διδασκόντων αλλά και έξω από τα γραφεία διασύνδεσης και του ειδικού λογαριασμού έρευνας στα ΑΕΙ. Αν λοιπόν σύντροφοι θέλετε κάποια διασύνδεση με την αγορά, γιατί «χτίζετε με τούβλα» τα γραφεία που , υποτίθεται ότι, προωθούν αυτόν ακριβώς τον σκοπό; Σχιζοφρένεια έτσι; Τα Harvard, Stanford, Imperial College, Strathclyde, UMIST, ETH Zurich κλπ είναι εξαρτήματα των πολυεθνικών; Βρε τους κουτόφραγκους πως την πάτησαν και έχουν γίνει υποχείρια των καπιταλιστών!

Ο Νόμος για τα Πανεπιστήμια δεν μπορεί να λύνει όλα τα προβλήματα των αποφοίτων, ούτε και όλα τα προβλήματα της Ελληνικής κοινωνίας (εργασιακά, οικονομικά κλπ). Δε μπορεί να απαντά στην , δυσμενή παγκοσμίως, αλλαγή των εργασιακών σχέσεων μετά την «φιλελεύθερη λαίλαπα». Πολύ περισσότερο δεν μπορεί να απαντήσει στα ερωτήματα για την εγκαθίδρυση του σοσιαλισμού!!!! Θα είναι ένας Νόμος για την Παιδεία. Δεν θα είναι βέβαια ξεκομμένος από την γενικότερη πολιτική κατάσταση.

Η συζήτηση αφήνει απ' έξω τα Νηπιαγωγεία. Αφήνει απ' έξω το πιθανό πρόβλημα με τις πολύ ευρείες γνώσεις, που κατά πολλούς είναι μεγάλο φορτίο, (βλέπε Φιλανδία), που κατατρώγει τις παιδικές ψυχούλες των παιδιών του Δημοτικού και δεν ασχολείται με την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της φαντασίας αλλά συνεχίζει να βασίζεται στην απομνημόνευση. Κάποιο «μύωπες εκσυγχρονιστές» θα έλεγαν ότι δεν το επιβάλλει το αναλυτικό πρόγραμμα αυτό σήμερα. Αυτό όμως γίνεται από το 99% των δασκάλων. Και καθίστε εσείς να «τσαμπουνάτε» για εναλλακτικές λύσεις, δυνατότητες των δασκάλων για διαφοροποίηση κλπ. Όλοι είδαμε τι τηλεοπτικός ντόρος έγινε για το βιβλίο της ιστορίας της 6^{ης} Δημοτικού. Πόσοι αλήθεια, επιμελείς τηλεθεατές του καναπέ, γνωρίζουμε ότι ένας δάσκαλος μπορούσε και μπορεί να το παρακάμψει τελείως; Αυτό βέβαια το γνωρίζουν και οι μελίρρυτοι που διάβαζαν τον καιρό της Χούντας αλλά και οι θιασώτες του υπερδραστήριου ευρωβουλευτή. (Θυμάστε την επερώτηση που έκανε για το ανήθικο βίντεο κλίπ της Βίση στην Euro-vision;) Αφήνει απ' έξω η συζήτηση τα 3 «χαμένα», κατά πολλούς, χρόνια του

Γυμνασίου, αφού δεν υπάρχει άμεση «εν τη παλάμη» σχέση με το μελλοντικό επάγγελμα!!!. Μπορεί και με το «λειτούργημα» του υιού ή της κόρης. Που μπορεί τελικά να έχουν σαν μόνο στόχο τον διορισμό σε κανένα «ήσυχο λιμάνι» του Δημοσίου. Και τέλος αφήνει απ' έξω το προσωπικό (Χ100000) δράμα των μαθητών του Λυκείου, που, αντί να χαίρονται το σχολείο τους, να χαίρονται τον αθλητισμό και πιθανά και τον εφηβικό τους έρωτα, να παίζουν και να προωθήσουν την ολοκλήρωση της προσωπικότητά τους, τους στοιβάζουν στα σκλαβοπάζαρα-φροντιστήρια της κονσερβοποιημένης γνώσης και αποστήθισης. Γιατί να κάνουν μάθημα οι καθηγητές στο Λύκειο; Αφού θα τους τα μάθει το φροντιστήριο. Αυτή η σχιζοφρένεια δεν υπάρχει πουθενά στον κόσμο. Πάντα πρωτοπόρος η Ελλάς Ελλήνων Αρκεί να «πλερώνουμε» και, ως εκ τούτου, προσφέρουμε στα παιδιά μας το άπαν.

Όταν θα «ξεφουσκώσει» αυτή η κατάσταση επικοινωνιακά, και όταν, όπως ελπίζω θα είναι κυβέρνηση το ΠΑΣΟΚ, ελπίζω να μπορέσει το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα της χώρας μας να φέρει στο τραπέζι του διαλόγου όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές. Χωρίς «εκπροσώπους» και «προστάτες». Θα ξεσκεπαστούν εκεί όσοι ισχυρίζονται ότι δεν τους καλούν σε διάλογο, ή ότι αν δεν αυξηθεί το κονδύλι για την Παιδεία, δεν έχει νόημα ο διάλογος. Θα αναπτυχθούν οι διάφορες απόψεις και αυτό θα γίνει παρουσία των παιδιών, που δεν θα φοβούνται ότι πρέπει να ανήκουν σε κάποια πλειοψηφία ή μειοψηφία. Και στην τελική περίπτωση μπορεί να πρέπει να αποφανθεί ο λαός με δημοψήφισμα. Ωραίο θα ήταν να γίνει το δεύτερο ελληνικό δημοψήφισμα (μετά από εκείνο του 1974 όπου «κατουρήσαμε» το Στέμμα) για το πρώτο σε σπουδαιότητα θέμα της κοινωνίας μας που είναι βέβαια η Παιδεία. Η Παιδεία είναι ένας ακόμη τομέας που το ΠΑΣΟΚ θα «παραλάβει» από την ΝΔ σε χειρότερη κατάσταση από ότι της «τον άφησε». Με μεγαλύτερα τραύματα και οξυμένες αντιθέσεις, όπου θα χρειαστεί πολλή προσήλωση και «πολιτική μαεστρία» για να γίνει και ο απαιτούμενος διάλογος αλλά και να ληφθούν οι αποφάσεις σε μικρό βάθος χρόνου.

Ο νέος Νόμος-Πλαίσιο πιθανώς να χρειαστεί να είναι σκούπα. Να πιάσει δηλαδή από τα κίνητρα για το τρίτο παιδί μέχρι και την στρατιωτική θητεία. Δεν μπορεί να ικανοποιήσει τους πάντες και να οδηγηθούμε σε ακινησία. Και είναι αυτονόητο ότι κάποια αυγά θα σπάσουν. Πρέπει όμως να σιγουρευτούμε ότι αυτά που θα σπάσουν θα είναι αυτά της πιο παλιάς ημερομηνίας γέννησης από την κότα. Την ΝΔ την ενδιέφερε να σπάσει κάποια κεφάλια και τίποτε άλλο. Αν η λαϊκή συμμετοχή είναι οργανωμένη και συνεχής θα υπάρχει κάποια εγγύηση για το τελικό αποτέλεσμα.

Όσο για τα κόμματα τα οποία, ευκαιριακά, επωφελούνται από τον επικοινωνιακό χειρισμό του Πολύδωρα και ανεβαίνουν σε δημοσιότητα, «συγχρωτιζόμενοι» και όχι μέσα στο κίνημα της νεολαίας, θα έπρεπε να το σκεφτούν πάρα πολύ σοβαρά. Παίζουν με το «σύριζα πολιτικά επιβιώνω». «Όπου γάμος και χορός και η Βασίλω πρώτη». «Ανεμομαζώματα – ανεμοσκορπίσματα». «Ουκ αν ήλθες έγγων, ουκ αν απέλθεις γνώσομαι», έλεγε η Λευκαδίτισσα γιαγιά μου και άλλα ωραία

που τους επιφυλάσσει η πολιτική μοίρα που είναι πάντα αδυσώπητη και , πολύ συχνά, χειρίζεται τον όρο «Nemesis». Υπάρχουν στελέχη τους που πραγματικά πονάνε την Παιδεία και δεν ανέχονται αυτόν τον «επικοινωνιακό θυσιαστικό» χειρισμό. Δεν ανέχονται την κάλυψη όλων των πράξεων βίας. Έτσι που πάει το πράγμα θα καλυφθούν και οι χούλιγκαν του ποδοσφαίρου. Η μήπως αυτό έχει ήδη συντελεστεί;

Η επόμενη πράξη του έργου θα είναι οι μαθητικές εκδρομές, το άγχος των υποψηφίων, συμβουλές διατροφολόγων, τα μπάνια του λαού και , κατά τον Σεπτέμβρη θα βρεθούμε πάλι εκεί που το αφήσαμε τον Μάρτιο. Με τους δασκάλους και τους καθηγητές στα παράθυρα και τον κ Βερέμη να καταριέται την τύχη του. Καμία πρωτοτυπία στην σαπουνόπερα.

Αναμένουμε για το αν και πότε θα αρχίσουμε να νοιαζόμαστε για τα αυτονόητα και τα αληθινά απλά. Που να είσαι και τι να κάνεις τώρα δάσκαλε του αμφιθέατρου του κτιρίου Γκίνη.....; Για πόσο ακόμη θα παραμένεις σιωπηλός; Μπετόν-αρμέ η κατάσταση δυστυχώς (3). Πως σπάει αυτό; Στο βίντεο-κλίπ των Pink Floyd “The Wall” φαίνεται ότι εύκολα μπορεί να σπάσει ένας τοίχος από τούβλα. Όταν όμως είναι από μπετόν, τι κάνουμε δάσκαλε;

Γιατί λοιπόν να μην τραγουδούν τα παιδιά μας «we don't need no education, we don't need no thought control, no tall sarcasm in the classroom, teacher leave them kids alone”; Και εγώ αυτό τραγουδάω αυτό τον καιρό. Και φαντάζομαι και αρκετοί άλλοι νέοι γονείς.

- (1) Ποιο αλήθεια Άσυλο μας προστάτευσε , κατά την παρουσίαση του βιβλίου μου τον Μάιο του 2005, όταν μετά τους «πανικόβλητους» πυροβολισμούς ενός αστυνομικού φρουρού, άνοιξε όλος ο Ποινικός Κώδικας για να τον μελετήσουμε; Ωραία ελεύθερη διακίνηση ιδεών αλήθεια.
- (2) Η ποιότητα της Παιδείας δεν είναι βέβαια τόσο χαμηλή όσο την παρουσιάζουν κάποιοι νεόκοποι μεταρρυθμιστές, μόνο και μόνο για να δικαιολογήσουν την «άγαρμπη» εφαρμογή κάποιων αποσπασματικών μέτρων (5). Υπάρχει όμως πρόβλημα. Η παγκόσμια κατάταξη των Ελληνικών Πανεπιστημίων, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, όσο περνάει ο καιρός, όλο και χειροτερεύει. Οι λίγες λαμπερές εξαιρέσεις απλά επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Πόσοι αλήθεια Πανεπιστημιακοί δεν έχουν αποφασίσει να στείλουν κατ ευθείαν «έξω» τα δικά τους παιδιά;
- (3) Στο Μετσόβειο βάλαμε και εμείς (ως συνδικαλιστές) από το 1974 μέχρι και το 1977 το χεράκι μας να βγάλουμε τα ματάκια μας, όταν καθιερώναμε την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη φοιτητική συμμετοχή, που σήμερα έχει εξελιχθεί σε συναλλαγή για την εκλογή Πρυτανικών Αρχών και κάποιων διδακτορικών και ... «θού Κύριε φυλακή τω στόματί μου», αν θυμηθώ κάποια μέχρι και ευτράπελα γεγονότα εκείνης της περιόδου.

- (4) Μην μου πείτε ότι δεν έχετε, από τον καναπέ σας, παρατηρήσει ότι περισσότερο μιλάνε οι αστυνομικοί από τα παράθυρα, παρά οι εκπρόσωποι της «μεσαίας νηφάλιας» πρότασης; Η γνωστή κυρία κατά του γνωστού αστυνομικού. «Αλήθεια σας λεω κ. παρουσιαστά ότι αισθάνθηκα χειρότερα και από τις μέρες της κατάληψης». Όσοι βέβαια γνωρίζουν την ηλικία αυτού που το είπε , σίγουρα γέλασαν.
- (5) Και βεβαίως κανείς δεν πρέπει να προτρέπει σε μη εφαρμογή κάποιου νόμου. Αλλά ο τελευταίος «Νόμος για την Παιδεία», πως θα εφαρμοστεί; Από ποιες ανεξάρτητες Συγκλήτους και από ποιο ακηδεμόνευτο φοιτητικό κίνημα και από ποιο αξιολογούμενο Διοικητικό προσωπικό των οποίων τα επώνυμα ταιριάζουν με; Όχι άλλο, σας κούρασα και κουράστηκα κι εγώ.